

PARTIJ VOOR DE DIEREN

BUREN

NATUURLIJK

Inleiding

Buren is voor iedereen. En iedereen heeft het recht om te wonen.
Om door de natuur te wandelen en schone lucht in te ademen.
Om jezelf te kunnen zijn. Niet alleen mensen, maar ook dieren.
De Partij voor de Dieren durft belangrijke keuzes te maken.
En dat is ook nodig!

Wij willen klimaatverandering tegengaan. Wij willen rechten geven aan dieren. De natuur weer laten groeien en bloeien. En we willen dat iedereen een goed en rechtvaardig leven kan hebben. Dat willen wij doen in de kernen en in het buitengebied van de gemeente Buren. De Partij voor de Dieren zet zich maximaal in om te zorgen voor een beter leven voor mens en dier.

Al vele jaren zitten wij ook in de gemeenteraad. Gelukkig maar! Keer op keer pleiten wij voor een verbetering van natuur, bescherming van dieren en stoppen met gifgebruik. Zodat dier én mens gezonder kunnen leven in ons mooie Betuwe!

Zwanny Naber
Gemeente Buren

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die ons alles biedt wat we nodig hebben. Toch maken vervuiling, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gif de Aarde steeds onleefbaarder voor mens én dier. We staan voor een klimaat- en natuurcrisis die we nú moeten stoppen. En dat kan!

Hier in Buren werken we samen met inwoners, organisaties en ondernemers aan meer natuur, gezonde lucht, schoon water en veilige, schone wijken. De grootste vervuilers laten we meer betalen, terwijl we mensen met een lager inkomen helpen om duurzamere keuzes te maken. Energiebesparing staat daarbij voorop, aangevuld met manieren om energie duurzaam op te wekken.

Zo bouwen we samen aan een groene, eerlijke en sociale toekomst, voor álle Burenaren!

- Buren roept de klimaat- en biodiversiteitscrisis uit en maakt een ambitieus klimaatplan met duidelijke doelen.
- De gemeente gaat bestaande bomen beter beschermen en plant daarnaast extra bomen.
- Alles wat onze gemeente bedenkt, moet getoetst zijn op duurzaamheid en de gevolgen voor mensen, dieren, natuur, milieu en klimaat.
- De stem van de inwoners en de belangen van natuur, dieren, biodiversiteit en het klimaat worden goed meegewogen door de gemeente in alles wat ze doet.
- Voor alle bouw- en klimaatplannen wordt aan het begin een natuurtoets uitgevoerd.
- Alle sociale huurwoningen moeten goed geïsoleerd en verduurzaamd worden.
- Zonnepanelen en groen worden de norm op daken, gevels, geluidswallen en boven parkeerplaatsen.
- In Buren komt geen kerncentrale. Kernenergie is duur en veroorzaakt gevaarlijk radioactief afval.
- Buren stimuleert windenergie op plekken die veilig zijn voor mensen, dieren en natuur.

2

DIEREN ZIJN ONZE MEDEBEWONERS

Dierenrechten en dierenwelzijn

In Buren leven meer dieren dan mensen, maar bij nieuwe plannen worden ze vaak vergeten. Dieren hebben ook recht op een fijne plek, om zich natuurlijk te kunnen gedragen en met respect behandeld te worden. Dieren zijn voelende wezens met een eigen waarde. Ze verdienen bescherming en een overheid die hen serieus neemt.

Daarom wil de Partij voor de Dieren een wethouder die Dierenrechten & Dierenwelzijn in de portefeuille heeft. Zo geven we ook de dieren in onze gemeente eindelijk de stem die ze verdienen.

- Dierenrechten en dierenwelzijn maken standaard deel uit van alle beleidsterreinen.
- De gemeente zet zich in tegen uitbreiding van de veehouderij en stimuleert omschakeling naar plantaardige landbouw.
- Dieren die buiten zijn, moeten kunnen schuilen tegen regen, wind en zon.
- Buren zet zich in voor strengere eisen voor brandveiligheid en stank- en geluidsoverlast waar dieren bedrijfsmatig worden gehouden.
- Jacht en hengelgebruik op gemeentegrond wordt verboden en op particuliere gronden zoveel mogelijk ontmoedigt.
- We stoppen met het gebruik van dieren voor handel, evenementen of vermaak.
- Buren gebruikt zelf geen gif en bestrijdingsmiddelen en ontmoedigt gebruik ervan door bedrijven en inwoners.
- De gemeente plaatst insectenhôtels en nestgelegenheden en -kasten voor vogels. Straten, putten en waterdoorgangen worden amfibievriendelijk ingericht.
- Werkzaamheden in het groen mogen nooit tijdens de broed-, paar- en zoogtijd of tijdens de winterrust van dieren plaatsvinden.
- De gemeente legt bij drukke wegen groenstroken, ecoducten en veilige oversteekplaatsen aan, zo dat dieren veilig kunnen oversteken van het ene gebied naar het andere.

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang. De mens legt heel veel beslag op de ruimte door intensieve veehouderij, gebouwen, industrie, wegen en recreatie. Hierdoor is er steeds minder ruimte voor dieren, planten en bomen in Buren.

Zonder natuur kunnen we niet leven. Daarom wil de Partij voor de Dieren meer bomen, struiken, bloemen en planten. Gifvrij en goed voor de biodiversiteit. Het moet weer gonzen van de bijen, vlinders en libellen. Bomenkap en onnodig maaien moeten stoppen, de natuur moet de ruimte krijgen om te groeien en te bloeien.

Een groen Buren is een belangrijke basis voor een gezond, gelukkig en toekomstbestendig Buren.

- Buren zorgt voor goede verbindingen tussen groene gebieden binnen woongebieden en groene buitengebieden.
- In natuurgebieden staat de natuur altijd op de eerste plaats.
- Er komt geen bebouwing in natuurgebieden.
- De gemeente komt met een natuurverordening, waarin ecologische 'hotspots' worden benoemd die beschermd moeten worden.
- Buren moet gebieden aanwijzen die groen moeten blijven, en wateren aanwijzen die beschermd moeten worden.
- De gemeente gebruikt inheemse en klimaatbestendige biologische zaden, bloemen en planten, die worden gekozen op hun bijdrage aan de biodiversiteit.
- Bomen mogen niet zomaar gekapt worden. Daarom moet een kapvergunning worden aangevraagd als iemand wil kappen.
- De gemeente gebruikt alle wettelijke middelen om de verkoop en het gebruik van gif tegen te gaan. Er komt voorlichting aan inwoners en bedrijven.
- Buren gaat gebouwen, straten en pleinen radicaal vergroenen. Er komt een beter biodiversiteitsplan.
- De gemeente onderzoekt jaarlijks de aanwezigheid en spreiding van flora en fauna en deelt dat in de Nationale Databank Flora en Fauna.

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem. Het is nú tijd voor een ander economisch systeem. Geld verdienen ten koste van andere mensen, dieren en natuur moet stoppen. De Partij voor de Dieren kiest voor een schone, eerlijke, duurzame en lokale economie voor alle mensen én dieren waarmee we samenleven.

Een circulaire economie waarin ecocide (schade aan de natuur) en milieuvervuiling worden gestopt. We zuinig omgaan met grondstoffen. En overstappen van een wegwerpeconomie naar een kringlooeconomie, zonder afval! Dus voor vervuilende bedrijven en reclames is geen ruimte meer in Buren.

In Buren gaan we voor zoveel mogelijk welzijn boven zoveel mogelijk winst, en een economie binnen de grenzen van onze planeet.

- Buren gaat welvaart meten volgens het begrip brede welvaart, waarbij niet alleen economische groei telt, maar ook de kwaliteit van leven.
- We bouwen aan een economie die werkt vóór de gemeenschap. De gemeente moedigt lokaal eigenaarschap, samenwerking en duurzaamheid aan.
- De gemeente geeft als werkgever het goede voorbeeld en zorgt voor een eerlijk inkomen voor haar werknemers.
- De gemeente gaat kwetsbare groepen informeren over arbeidsrechten en wat goed werkgeverschap is.
- De gemeente koopt duurzaam, lokaal en plantaardig in.

5

WONEN IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen. De huidige wooncrisis is het gevolg van jarenlange verkeerde politieke keuzes. De Partij voor de Dieren wil het tekort aan woningen duurzaam oplossen. Buren volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen eerlijk en betaalbaar verdelen.

We maken ruimte voor extra woningen door de vee-industrie te laten krimpen. Die neemt nu de helft van ons land in beslag. Ook in Buren legt de vee-industrie een groot beslag op de ruimte. Op die plekken kunnen we nieuwe woningen bouwen en natuur aanleggen.

Woningen die betaalbaar zijn en voor iedereen: starters, senioren, alleenwonenden of mensen in alternatieve woonvormen. Minimaal 40% van de huurwoningen moet sociale huur worden. De woningen die we bouwen zijn klimaatneutraal, circulair en natuurinclusief.

- Buren gaat de verstening tegen, zo voorkomen we hittestress en wordt regenwater beter afgevoerd.
- De gemeente moet bouwen met lokale, biobased en hernieuwbare materialen bevorderen.
- We richten de gemeente zo in dat hitte en wind worden verminderd: meer bomen, groendaken, gevelbegroeiing en gebruik van materialen die in onze plattelandssituatie passen.
- Bouw- of uitbreidingsprojecten versterken de kwaliteit van het landelijke Betuwelandschap.
- De gemeente gaat gemeenschapsgerichte en circulaire leefvormen bevorderen.

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. Ook in Buren is dat helaas niet altijd zo. Ieder mens die zich er niet bij voelt horen, is er één te veel. Vaak wordt de schuld van problemen bij een ander gelegd: bij mensen en groepen die het toch al lastig hebben. Ze krijgen te maken met vooroordelen, uitsluiting en geweld; bijvoorbeeld vluchtelingen of transpersonen. Dat is onacceptabel.

Racisme en discriminatie - zichtbaar of onzichtbaar - mogen geen plek hebben in Buren. De Partij voor de Dieren staat voor een inclusieve gemeente waarin alle inwoners kunnen meedoen, ongeacht gender, leeftijd, achtergrond, seksuele voorkeur, beperking, chronische ziekte, neurodivergentie of financiële situatie. In Buren gaat de kernboodschap zijn: 'Beslis niet over ons, maar met ons.'

- De dorpshuizen en buurtinitiatieven die zorgen voor ontmoeting worden aangemoedigd en ondersteund, zodat mensen elkaar (leren) kennen en kunnen helpen.
- Openbare ruimte en gebouwen moeten beter worden aangepast volgens de principes van toegankelijkheid (zoals goede stoepen, verlichting en rustplekken).
- De gemeente zet zich in voor laagdrempelige digitale én fysieke toegang tot gemeentelijke diensten.
- Buren biedt gelijke kansen en veiligheid voor iedereen, ongeacht gender of identiteit.
- Buren gaat gemeentelijke communicatie en evenementen gebruiken om diversiteit zichtbaar te maken en stereotypen tegen te gaan.

7

SCHOON VERKEER

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan schoner, mooier en gezonder als we ons anders gaan verplaatsen, daar waar het kan. Buren is een uitgestrekte, landelijke gemeente met veel kleine kernen, regionale wegen en forensenverkeer. Veel inwoners zijn afhankelijk van een auto door beperkte openbaar vervoerverbindingen. In een aantal straten van dorpskernen is er (te)veel verkeer, wordt er vaak (te) hard gereden en staan (te)veel auto's geparkeerd.

Meer groen dat kan groeien en bloeien heeft hierop een remmende werking, waardoor ook kinderen veilig kunnen spelen. Zo zorgen we voor een straat met een groene, veilige omgeving voor mensen en dieren en gezonde lucht.

- Er komen autovrije en autoluwe gebieden rond scholen, zorgcentra en in historische kernen, zoals Buren-stad.
- De gemeente zorgt voor meer 30-km zones, met meer groen en veilige oversteekplaatsen.
- Buren gaat elektrische buurtbussen en deelauto-projecten ondersteunen in dorpen zonder goed openbaar vervoer.
- Het aantal openbare laadpunten wordt uitgebreid, vooral in dorpen, bij grote supermarkten en bij toeristische locaties.
- Het aantal veilige, goed verlichte fietsroutes tussen de dorpen wordt uitgebreid.

8

GEZOND EN VEILIG IN BUREN

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond leven. Dat begint met een leefomgeving die uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en gezond te eten.

De Partij voor de Dieren kiest voor preventie: voorkomen is beter dan genezen, zowel bij ziekten als bij criminaliteit. Gezonde, biologische plantaardige voeding moet betaalbaar en toegankelijk zijn. Meer groen verlaagt stress en zorgt voor schone lucht.

Zorg moet beschikbaar zijn voor iedereen, zonder lange wachtlijsten en passend bij ieders situatie. Gezondheid gaat ook over mentaal welzijn. Een sociale, veilige en ontspannen samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn is belangrijk. Buren pakt seksueel overschrijdend gedrag en femicide hard aan. Net als andere vormen van geweld. En ook dieren verdienen bescherming: in onze gemeente Buren heeft dierenmishandeling geen plek.

- De gemeente maakt een plan om te zorgen dat Buren ruim voldoet aan de luchtkwaliteitsnormen van de Wereldgezondheidsorganisatie.
- Geen stankoverlast en gezondheidsrisico's meer voor omwonenden: geen nieuwe veehouderijen en bestaande veehouderijen worden afgebouwd.
- Er komt een lokaal meldpunt waar misstanden op het gebied van natuur en milieu ook anoniem gemeld kunnen worden.
- In Buren staan het recht op gezond, biologisch en plantaardig voedsel en de positie van duurzame, biologische en diervriendelijke boeren centraal.
- De openbare ruimte wordt zo optimaal mogelijk ingericht om veilig te kunnen sporten en bewegen.

9

EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs is de basis van een vrije en eerlijke samenleving. Het leert kinderen kritisch denken en bewust omgaan met natuur, klimaat en dieren. Maar niet ieder kind in onze gemeente Buren krijgt nu dezelfde kansen. De Partij voor de Dieren wil daarom meer geld naar onderwijs. Scholen krijgen groene, duurzame gebouwen en schoolpleinen. Onderwijs moet niet alleen gaan om cijfers, maar ook om sociale, creatieve en emotionele ontwikkeling.

Iedereen die dat wil, moet een leven lang kunnen ontwikkelen. Ook kunst en cultuur horen daarbij. Ze maken ons creatief, kritisch en geven nieuwe ideeën. Kunst kan ontroeren, laten nadenken en zorgen voor verandering.

- De gemeente zorgt voor meer groene schoolpleinen zodat kinderen kunnen spelen en moedigt moestuinen bij scholen aan.
- Lessen op scholen over mededogen worden gestimuleerd. Dit kan slechte omgang met dieren, zinloos geweld en vandalisme voorkomen.
- Buren investeert in sport, zwemlessen, cultuur, muzieklessen en natuur- en duurzaamheids-educatie op scholen.
- Scholen worden gestimuleerd om lessen over inclusiviteit aan te bieden, met voldoende aandacht voor emancipatie, racisme en discriminatie.
- De gemeente stimuleert inwoners om deel te nemen aan kunst en cultuur, met extra aandacht voor kwetsbare doelgroepen.

10

SAMEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

De lokale overheid moet betrouwbaar zijn. Onze gemeente Buren is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Burenaren moeten kunnen meedenken en meebeslissen over hun stad, dorp of buurt.

De gemeente neemt hun mening serieus en beslist open en transparant. Privacy en zeggenschap over eigen gegevens worden goed beschermd.

Samenleven betekent ook oog hebben voor de wereld om ons heen. Oorlog en conflicten ver weg hebben invloed hier. Soms leidt dat tot spanningen tussen inwoners. De gemeente moet dit voorkomen en heeft de plicht om tegen onrecht op te staan.

Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen.

De Partij voor de Dieren staat voor het demonstratierecht. Vreedzame demonstraties worden in Buren ruim ondersteund.

- Buren krijgt een burgerberaad per kern, die een belangrijke plek inneemt bij het participatiebeleid.
- De gemeente communiceert helder, in begrijpelijke taal, en betreft ondervertegenwoordigde groepen actief.
- We helpen inwoners met eigen plannen om hun wijk of kern beter te maken voor mens en dier.
- Buren zoekt actief regionale samenwerking op het gebied van dierenwelzijn, klimaat, natuur en milieu.
- De gemeente gebruikt geen algoritmes waarbij systemen besluiten nemen over inwoners zonder menselijke inmenging.

SAMEN ZORGEN WE VOOR

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

BUREN

NATUURLIJK